

Hospodárska a menová únia v zmysle „viacrýchlostnej Európy“

Economic and monetary union within the meaning of “multi-speed Europe”

Lucia Leitnerová

Kľúčové slová:

hospodárska a menová únia, Euroskupina, princíp „opt-out“, konvergenčné kritériá.

Key words:

economic and monetary union, Euro Group, principle of “opt-out”, convergence criteria.

Úvod

V zmysle právnej konštrukcie je menová únia nedeliteľnou súčasťou Európskej únie, je vybudovaná na základoch koncepcie hospodárskeho spoločenstva, ktoré je alfou a omegou Európskej únie. Čiže menová únia Európskej únie nie je žiadnou nadstavbou Európskej únie (ďalej len: „EÚ“), je priamo spojená s hospodárskou úniou, čo potvrdzuje aj čl. 3 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len: „ZEU“ alebo Maastrichtská zmluva): „Únia tvorí hospodársku a menovú úniu, ktorej menou je euro,“ na čo nadväzujú ďalšie ustanovenia zmluvy a celý rad sekundárnej legislatívy EÚ. Samotné primárne právo EÚ jednoznačne deklaruje, že menou únie je euro, že všetky členské štáty EÚ majú povinnosť zaviesť euro a odovzdať svoju menovú suverenitu, ktorá zahŕňa aj autonómnu menovú politiku v prospech Európskej únie, a to po splnení konvergenčných kritérií¹. Napriek tomu môžeme členské štáty Európskej únie členiť na štáty, ktoré sú zároveň štátmi eurozóny (tzv. „Ins“), štáty, ktoré sa stanú súčasťou eurozóny po splnení konvergenčných kritérií (tzv. „Pre-Ins“) a štáty, ktoré si vydobili právo nebyť súčasťou eurozóny ešte pred ratifikovaním Maastrichtskej zmluvy (tzv. „Opting Outs“). Táto skutočnosť, a teda vstup do tretej etapy hospodárskej a menovej únie (ďalej len: „HMÚ“) pod podmienkou, resp. prípady nevstúpenia do nej, sú prejavom flexibilnej integrácie, „viacrýchlostnej Európy“², resp. „Europe a la carte“³.

Flexibilita v európskej integrácii v zmysle variabilného uplatňovania nadnárodného prvku sa objavovala už pred vznikom Európskej únie, konkrétne v oblastiach hospodárskej a menovej politiky (vytvorenie menového hada, vznik európskeho menového systému, resp. mechanizmu výmenných kurzov), zahraničnej a bezpečnostnej politiky (Západoeurópska únia, Eurocorps) a justičnej a policajnej spolupráce (Schengenské dohody). Ustanovenia v zmysle flexibilnej integrácie boli obsiahnuté aj v Maastrichtskej zmluve, a to v podobe:

- a) opt – out z tretej fázy HMÚ pre Dánsko a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska. Tzv. opt-out, resp. „opcia na opt-out“, predstavuje časovo neohraničenú možnosť zabrániť automatickej participácii členského štátu na realizácii tretej fázy HMÚ k 1. januáru 1999 po splnení konvergenčných kritérií;
- b) flexibilita spôsobená nesplnením konvergenčných kritérií. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré nespĺnili konvergenčné kritériá sa uplatnili prechodné obdobia, pričom na podnet daného štátu alebo v intervale dvoch rokov je možné prehodnotiť ich plnenie. Na rozdiel od prechodného obdobia môže mať vyčlenenie sa z integrácie (opt-out) trvalý charakter⁴.

¹ Sidak M. Finančné právo / M. Sidak, M. Duračinská a kol. – 1 vyd. – Bratislava : C.H. Beck, 2012. – S. 306.

² Pojem „viacrýchlostná Európa“ sa používa v súvislosti s konceptom metódy rozdielnej integrácie, kedy skupina členských štátov, ochotných a schopných posunúť integráciu ďalej, spolupracuje pri dosahovaní spoločných cieľov s predpokladom, že ostatné členské štáty sa pripoja neskôr. Toto spojenie sa po prvýkrát objavilo v Tindemansovej správe z r. 1975. Ide v nej o fakt, že všetky štáty nie sú ochotné a schopné napredovať v integrácii rovnako rýchlo. Preto by sa mali nájsť mechanizmy umožňujúce členským štátom, ktoré chcú pokračovať v integrácii, aby postupovali bez zábran zo strany ostatných štátov. Tempo napredovania sa môže meniť od prípadu k prípadu (Viacrýchlostná Európa [Elektronické zdroje]. – Režim prístupu : http://www.europa.sk/viacrychlostna_europa).

³ Slovné spojenie odvodené od výberu podľa „jedálneho lístka“; jeho obsah je podobný obsahu pojmu variabilná geometria. Europe à la carte je model európskej integrácie, v ktorom každý členský štát od prípadu k prípadu rozhodne, či sa zúčastní alebo nezúčastní tej-ktorej aktivity EÚ. V podstate ide o zapojenie sa len do tých oblastí integrácie, ktoré jednotlivým krajinám vyhovujú (Stručný slovník európskej integrácie [Elektronické zdroje]. – Režim prístupu : <http://www.euroekonom.sk/download2/europa-integracia/CEP-Strucny-slovník-europskej-integracie-2000.pdf>).

⁴ Báráňová-Číderová D. Euro. Výhody a riziká / D. Báráňová-Číderová, A. Liberčan. – Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2007. – S. 16.

Mechanizmus flexibilnej spolupráce ako samostatný právny inštitút (nie len ako jeho prejav pre konkrétny prípad) bol do primárneho práva zakotvený až Amsterdamskou zmluvou s názvom užšia spolupráca, z angl. closer cooperation (čl. 43 až 45 ZEU). Následne bol tento inštitút zmenený Zmluvou z Nice a zároveň premenovaný na posilnenú spoluprácu, z angl. enhanced cooperation. Právna úprava tohto inštitútu bola nakoniec novelizovaná a prenesená Lisabonskou zmluvou do čl. 20 Zmluvy fungovaní Európskej únie (ďalej len: „ZFEU“), pričom posilnenú spoluprácu povoľuje Rada rozhodnutím ako poslednú možnosť, keď sa zistí, že ciele takejto spolupráce nemôže Únia ako celok dosiahnuť v primeranom čase, a za predpokladu, že sa na nej zúčastní najmenej deväť členských štátov (ods. 2 čl. 20 ZFEU).

Členské štáty EÚ, ktorých menou je euro

Pôvodnými členmi eurozóny boli Belgicko, Luxembursko, Holandsko, Fínsko, Francúzsko, Írsko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko, o ktorých Rada 3. mája 1998 v Bruseli rozhodla⁵, že spĺňajú nevyhnutné podmienky pre prijatie jednotnej meny k 1. 1. 1999. Týchto 11 štátov vstúpilo tohto dňa do tretej etapy dosiahnutia HMÚ na základe Nariadenia Rady (ES) č. 974/98 z 3. mája 1998 o zavedení eura. Postupne sa stalo členmi eurozóny ďalších 8 štátov: Grécko (01.01.2001)⁶, Slovinsko (01.01.2007)⁷, Malta (01.01.2008)⁸, Cyprus (01.01.2008)⁹, Slovensko (01.01.2009)¹⁰, Estónsko (01.01.2011)¹¹, Lotyšsko (01.01.2014)¹², Litva (01.01.2015)¹³.

Ministri členských štátov, ktorých menou je euro, sa stretávajú na neformálnych zasadnutiach, t. j. zasadnutiach Euroskupiny, ktoré sú upravené Protokolom (č. 14) o Euroskupine. Hlavnou úlohou Euroskupiny je rozvíjať stále užšiu koordináciu hospodárskych politik v rámci oblasti, kde sa používa euro, s cieľom presadzovania podmienok silnejšieho hospodárskeho rastu v Európskej únii. Zasadnutia Euroskupiny sa konajú, ak je to potrebné, na prediskutovanie otázok týkajúcich sa osobitných povinností, ktoré majú spoločné v súvislosti s jednotnou menou. Euroskupina zasadá zvyčajne raz za mesiac v predvečer zasadnutia Rady pre hospodárske a finančné záležitosti (ďalej len: „ECOFIN“). Na zasadnutiach Euroskupiny sa zúčastňuje aj komisár pre hospodárske a finančné záležitosti, dane a clá a prezident Európskej centrálnej banky (ďalej len: „ECB“). Euroskupina prijíma svoj pracovný program každých 6 mesiacov. V tomto programe sa vymedzujú hlavné oblasti činnosti a stanovuje predbežný program nadchádzajúcich zasadnutí Euroskupiny¹⁴. Ministri členských štátov, ktorých menou je euro, volia na dva a pol roka svojho predsedu väčšinou týchto členských štátov (čl. 2 Protokolu o euroskupine). Súčasným predsedom je Jeroen Dijsselbloem¹⁵, ktorý bol do tejto funkcie opätovne zvolený 13. júla 2015.

ZFEU obsahuje v 4. kapitole (čl. 136 až 138) osobitné ustanovenia pre členské štáty, ktorých menou je euro. Z čl. 136 ZFEU vyplýva, že členské štáty, ktoré vstúpili do tretej etapy HMÚ považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady so zámerom prispieť k dosiahnutiu cieľov Únie v nadväznosti na hlavné smery prijaté Radou (čl. 121 ZFEU), zároveň sú naďalej povinné dodržiavať rozpočtové kritérium¹⁶, pričom Rada (v ktorej za týmto účelom hlasujú len zástupcovia štátov eurozóny) prijíma príslušné opatrenia na posilnenie koordinácie a dohľadu nad ich rozpočtovou disciplínou a na vypracovanie usmernení

⁵ Article 1 of Council Decision 98/317/EC of 3 May 1998 in accordance with Article 109j(4) of the Treaty.

⁶ Rozhodnutie Rady 2000/427/EC z 19. júna 2000 v súlade s článkom 122 ods. 2 Zmluvy o prijatí jednotnej meny Gréckom od 1. januára 2001.

⁷ Rozhodnutie Rady 2006/495/ES z 11. júla 2006 v súlade s článkom 122 ods. 2 Zmluvy o prijatí jednotnej meny Slovinskom od 1. januára 2007.

⁸ Rozhodnutie Rady 2007/504/ES z 10. júla 2007 v súlade s článkom 122 ods. 2 zmluvy o prijatí jednotnej meny Maltou od 1. januára 2008.

⁹ Rozhodnutie Rady 2007/503/ES z 10. júla 2007 v súlade s článkom 122 ods. 2 zmluvy o prijatí jednotnej meny Cyprom od 1. januára 2008.

¹⁰ Rozhodnutie Rady (ES) č. 2008/608/ES z 8. júla 2008 v súlade s článkom 122 ods. 2 zmluvy o prijatí jednotnej meny Slovenskom 1. januára 2009.

¹¹ Rozhodnutie Rady 2010/416/EÚ z 13. júla 2010 v súlade s článkom 140 ods. 2 zmluvy o prijatí eura Estónskom od 1. januára 2011.

¹² Rozhodnutie Rady 2013/387/EÚ z 9. júla 2013 o prijatí eura Lotyšskom 1. januára 2014.

¹³ Rozhodnutie Rady 2014/509/EÚ z 23. júla 2014 o prijatí eura Litvou od 1. januára 2015.

¹⁴ Euroskupina [Elektronické zdroje]. – Režim prístupu : <http://www.consilium.europa.eu/sk/council-eu/eurogroup/>.

¹⁵ Minister financií Holandska.

¹⁶ Deficit verejných financií za posledný rok pred hodnotením, nesmel presiahnuť 3% HDP. Okrem toho celkový verejný dlh nesmel presiahnuť 60% HDP, alebo musel klesať.

Kubincová S. Finančné právo / S. Kubincová, L. Leitnerová. – Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Právnická fakulta, 2015. – I. časť : Právna úprava rozpočtov, meny devízového práva a práva finančného trhu. – S. 197.

pre hospodársku politiku pre tieto štáty, pričom zabezpečí, aby boli zlučiteľné s tými, ktoré boli prijaté pre celú Úniu, a aby sa nad nimi zabezpečil dohľad.

Členské štáty eurozóny môžu vytvoriť mechanizmus pre stabilitu, ktorý sa má v nevyhnutných prípadoch aktivovať na zabezpečenie stability eurozóny ako celku, pričom poskytnutie akejkoľvek požadovanej finančnej pomoci v rámci mechanizmu bude podliehať prísnej podmienenosti (ods. 3 čl. 136 ZFEU).

Rada (v ktorej za týmto účelom hlasujú len zástupcovia štátov eurozóny) prijme na návrh Komisie po porade s ECB rozhodnutie ustanovujúce spoločné pozície k záležitostiam osobitného záujmu pre HMÚ v rámci príslušných medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií s cieľom zabezpečiť postavenie eura v medzinárodnom menovom systéme, tiež môže na návrh Komisie po porade s ECB prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií.

Členské štáty, ktorých menou je euro vykonávajú aj ďalšie činnosti prostredníctvom ECB.

Členské štáty EÚ, pre ktoré platí výnimka

Členské štáty EÚ, pre ktoré platí výnimka sú podľa čl. 139 ZFEU členské štáty EÚ, v prípade ktorých Rada nerozhodla, že spĺňajú podmienky pre prijatie eura, t. j. konvergenčné kritériá. Tieto štáty sú členmi HMÚ, nakoľko táto je neoddeliteľnou súčasťou EÚ a platí zásada „acquis communautaire“, podľa ktorej každý štát, ktorý vstupuje do EÚ je povinný prijať právny poriadok EÚ v jeho celistvosti, a teda sa naň vzťahujú všetky právne normy a akty, ktoré sa stali súčasťou európskeho práva pred jeho pristúpením.

Do tejto skupiny zaraďujeme:

- a) Švédsko, ktoré sa stalo členom EÚ 01.01.1995¹⁷ a zatiaľ sa nestalo členom eurozóny;
- b) Českú republiku, Maďarsko, Poľsko, ktoré sa stali členmi EÚ 1. 5. 2004¹⁸ a zatiaľ sa nestali členmi eurozóny;
- c) Rumunsko a Bulharsko, ktoré sa stali členmi EÚ 01.01.2007¹⁹ a zatiaľ sa nestali členmi eurozóny;
- d) Chorvátsko, ktoré sa stalo členom EÚ 01.07.2013²⁰ a zatiaľ sa nestalo členom eurozóny.

V príslušných prístupových zmluvách týchto štátov k EÚ sa uvádza, že tieto štáty sa stávajú členmi EÚ a zmluvnými stranami zakladajúcich zmlúv v znení neskorších zmien a doplnkov. Podmienky prijatia a úpravy za-

¹⁷ Treaty between the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Portuguese Republic, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (Member States of the European Union) and the Kingdom of Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland the Kingdom of Sweden, concerning the accession of the Kingdom of Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden to the European Union. (94/C 241/07).

¹⁸ Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkovevodstvom, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Českou republikou, Estónskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Poľskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou o pristúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 17–930).

¹⁹ Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkovevodstvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členské štáty Európskej únie) a Bulharskou republikou a Rumunskom o pristúpení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 11–395).

²⁰ Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Bulharskou republikou, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Írskom, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkovevodstvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Rumunskom, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Chorvátskou republikou o pristúpení Chorvátskej republiky k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 112, 24.4.2012, s. 10–110).

kladajúcich zmlúv sú stanovené v príslušných aktoch, resp. protokole²¹, ktoré sú pripojené k týmto prístupovým zmlúvám a tvoria ich neoddeliteľnú súčasť. V týchto aktoch, resp. protokole sa uvádza, že odo dňa prístúpenia budú ustanovenia zakladajúcich zmlúv a aktov prijatými orgánmi Európskeho spoločenstva (resp. EÚ) ešte pred prístupom záväzné pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmlúvách a v týchto aktoch, resp. protokole. V týchto aktoch, resp. protokole sa tiež nachádza ustanovenie, že nové členské štáty sa odo dňa prístúpenia stanú účastníkom HMÚ ako členské štáty, pre ktoré platí výnimka v zmysle čl. 109k Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len: „ZES“)²². Takéto ustanovenie sa nenachádza v príslušnom akte o podmienkach prístúpenia vzťahujúcom sa na Švédsko. Avšak máme za to, že Švédsko pristúpilo k zakladajúcim zmlúvám v ich celistvosti (samozrejme za podmienok uvedených v akte), a teda sa stalo aj účastníkom HMÚ.

Pred vstupom do EÚ Švédsko žiadalo podobnú výnimku ako má Dánsko a Veľká Británia, aby nemuselo vôbec vstúpiť do tretej etapy HMÚ. Keďže táto výnimka mu nebola povolená, Švédsko sa rozhodlo zámerne neplniť jedno z konvergenčných kritérií, a to kritérium účasti v mechanizme výmenných kurzov a tiež neurobilo potrebné zmeny v právnej úprave jeho centrálnej banky²³. Vstup do eurozóny švédska vláda podmieňuje súhlasom v referende, ktorý sa jej zatiaľ nepodarilo získať. Trvalú politickú neochotu vstúpiť do eurozóny potvrdilo aj referendum z mája 2013, kde sa 81,4% Švédov vyjadrilo proti zavedeniu eura. Švédsko teda zatiaľ nie je v eurozóne, keďže nespĺňa potrebné podmienky. Z právneho hľadiska však musí prijať euro ako svoju menu, len čo splní určené konvergenčné kritériá. Na druhej strane v zakladajúcich zmlúvách nie je stanovený časový interval, v akom musia štáty, ktoré vstúpili do EÚ splniť podmienky a následne vstúpiť do tretej etapy HMÚ. Toto rozhodnutie je ponechané na jednotlivých štátoch, ktoré si vo vlastnej réžii tvoria stratégie ohľadom plnenia podmienok nevyhnutných pre prijatie eura.

Ďalších šesť štátov, ktoré sú členmi EÚ a nie sú členmi eurozóny, pretože zatiaľ nespĺňajú podmienky pre prijatie eura, buď tieto podmienky splnia a stanú sa členmi eurozóny v súlade so zakladajúcimi zmlúvami alebo budú postupovať podobne ako Švédsko a zámerne nebudú plniť niektoré z konvergenčných kritérií v prípade, ak nechcú vstúpiť do eurozóny, hoci takéto neplnenie by teoreticky mohlo byť žalované pred Európskym súdnym dvorom ako porušovanie záväzkov zo zakladajúcich zmlúv alebo ako nečinnosť. Zatiaľ žiadny z týchto štátov nevstúpil do mechanizmu výmenných kurzov, dvojročná účasť v ktorom (a za splnenia ďalších podmienok) je podmienkou vstupu do eurozóny.

Osobitnú právnu úpravu postavenia a práv a povinností členských štátov, pre ktoré platí výnimka obsahuje piata kapitola hlavy VIII ZFEU s názvom Prechodné ustanovenia (čl. 139 až 144). Na členské štáty, pre ktoré platí výnimka sa podľa ods. 2 čl. 139 nevzťahuje/nevzťahujú (a zároveň nemôžu ako členovia Rady o nich hlasovať):

- a) prijatie častí základných usmernení pre hospodársku politiku, ktoré sa týkajú eurozóny všeobecne. Takéto usmernenia, resp. smery vymedzí na odporúčanie Komisie po schválení Európskou radou Rada formou odporúčania, o čom informuje Európsky parlament (čl. 121 ods. 2). Členské štáty, pre ktoré platí výnimka, sú, podľa nášho názoru, povinné takéto hlavné smery povinné prijať, ak by sa netýkali všeobecne eurozóny. Aj tieto členské štáty sú totiž povinné považovať svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu (čl. 121 ods. 1) a koordinovať ich v rámci Rady, a to tak, aby prispeli k dosiahnutiu cieľov Únie (čl. 120). Zároveň musia postupovať v súlade so zásadou otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou a podporovať efektívne rozdeľovanie zdrojov pri dodržiavaní zásad uvedených v čl. 119, ktorými sú: stabilné ceny, zdravé verejné financie a menové podmienky a trvalo udržateľná platobná bilancia;
- b) donucovacie prostriedky na nápravu nadmerných deficitov (čl. 126 ods. 9 a 11);
- c) ciele a úlohy Európskeho systému centrálnych bánk (čl. 127 ods. 1, 2, 3 a 5);
- d) možnosť vydávania eurobankoviek po povolení ECB (čl. 128);
- e) právne akty Európskej centrálnej banky (čl. 132);

²¹ Act concerning the conditions of accession of the Kingdom of Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden and the adjustments to the Treaties on which the European Union is founded (94/C 241/08) ; Akt o podmienkach prístúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 17–930) ; Protokol o podmienkach a spôsobe prijatia Bulharskej republiky a Rumunska do Európskej únie (Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 29–202) ; Akt o podmienkach prístúpenia Chorvátskej republiky a o úpravách Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o fungovaní Európskej únie a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 112, 24.4.2012, s. 6–110).

²² Tento článok bol Amsterdamskou zmluvou prečíslovaný na čl. 122 ZES a Lisabonskou zmluvou na 139 ZFEU.

²³ Council Decision 98/317/EC of 3 May 1998 in accordance with Article 109j(4) of the Treaty.

- f) opatrenia Európskeho parlamentu a Rady vzťahujúce sa na používanie eura, prijaté riadnym legislatívnym postupom po porade s ECB bez toho, aby boli dotknuté jej právomoci (čl. 133);
- g) menové dohody a iné opatrenia týkajúce sa politiky výmenných kurzov, napr. dohody o systéme výmenných kurzov eura vo vzťahu k menám tretích štátov a dohody týkajúce sa menových otázok alebo otázok devízového režimu s jedným alebo viacerými tretími štátmi alebo medzinárodnými organizáciami (čl. 219);
- h) možnosť hlasovať za účelom vymenovania členov Výkonnej rady Európskej centrálnej banky (čl. 283 ods. 2);
- i) rozhodnutia ustanovujúce spoločné pozície k otázkam osobitného významu pre HMÚ v rámci príslušných medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií s cieľom zabezpečiť postavenie eura v medzinárodnom menovom systéme (čl. 138 ods. 1);
- j) opatrenia na zabezpečenie jednotného zastupovania v rámci medzinárodných finančných inštitúcií a konferencií (čl. 138 ods. 2);

Členské štáty, pre ktoré platí výnimka, a ich národné centrálné banky, sú vylúčené z práv a záväzkov v rámci Európskeho systému centrálnych bánk (ďalej len: „ESCB“) podľa kapitoly IX Protokolu o štatúte ESCB a ECB (čl. 139 ods. 3). Členské štáty, pre ktoré platí výnimka tiež nemôžu hlasovať v Rade o odporúčaniach adresovaných členským štátom, ktorých menou je euro, v rámci mnohostranného dohľadu vrátane odporúčaní o programoch stability a o napomenutiach urobených Komisiou v prípade, že hospodárske politiky štátov eurozóny nie sú v súlade s hlavnými smermi hospodárskych politík členských štátov a Únie prijatými Radou alebo že môžu ohroziť riadne fungovanie HMÚ (čl. 121). Nemôžu hlasovať ako členovia Rady ani o opatreniach vzťahujúcich sa na nadmerný deficit týkajúcich sa štátov eurozóny (čl. 126 ods. 6, 7, 8, 12 a 13).

V súlade s čl. 140 najmenej každé dva roky alebo na návrh členského štátu, pre ktorý platí výnimka, Komisia a ECB informujú Radu o pokroku, ktorý dosiahli členské štáty, pre ktoré platí výnimka, pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia HMÚ. Tieto správy zahrňujú preskúmanie zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov každého z členských štátov vrátane štatútov ich národných centrálnych bánk so zmluvami a štatútom ESCB a ECB a s čl. 130, ktorého ustanovenie zakazuje centrálnym bankám a členom ich orgánov s rozhodovacími právomocami žiadať alebo prijímať pri uplatňovaní právomoci a plnení úloh a funkcií, ktoré vyplývajú zo zmlúv a štatútu ESCB a ECB, pokyny tak od inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie ako aj od vlád členských štátov alebo od iného orgánu, ktoré sa zase zaväzujú rešpektovať túto zásadu a neovplyvňovať členov orgánov ECB s rozhodovacími právomocami či centrálnych bánk pri plnení ich úloh. Správy Komisie a ECB posúdia aj to, či sa dosiahol vysoký stupeň konvergencie, a to posúdením konvergenčných kritérií²⁴, zároveň zohľadnia aj výsledky integrácie trhov, situáciu a vývoj platobných bilancií na bežných účtoch a zväžia vývoj nákladov na jednotku pracovnej sily a iných cenových indexov. Rada po prijatí odporúčaní od kvalifikovanej väčšiny svojich členov zo štátov eurozóny do šiestich mesiacov od doručenia návrhu Komisie, po porade s Európskym parlamentom a po rokovaní v Európskej rade, rozhodne, či členské štáty, pre ktoré platí výnimka, spĺňajú nevyhnutné podmienky na zavedenie eura posúdením konvergenčných kritérií a ak ich spĺňajú, zruší výnimky týchto členských štátov. Následne Rada na návrh Komisie a po porade s ECB, jednomyselným rozhodnutím štátov eurozóny a príslušného členského štátu neodvolateľne stanoví kurz, podľa ktorého euro nahradí menu tohto členského štátu a prijme ďalšie opatrenia nevyhnutné na zavedenie eura ako jednotnej meny v tomto členskom štáte.

Pokiaľ existujú členské štáty, pre ktoré platí výnimka zriaďuje sa Generálna rada ECB a ECB vzhľadom na takéto členské štáty posilňuje spoluprácu medzi centrálnymi bankami a koordináciu menových politík členských štátov s cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu, sleduje fungovanie mechanizmu výmenných kurzov, vedie porady o otázkach, ktoré spadajú do pôsobnosti centrálnych bánk a ovplyvňujú stabilitu finančných inštitúcií a trhov, vykonáva pôvodné úlohy Európskeho fondu pre menovú spoluprácu, ktoré predtým prevzal Európsky menový inštitút (čl. 141).

²⁴ Splniť štyri konvergenčné kritéria, tzv. maastrichtské kritéria. Prvé kritérium sa týka verejných financií. Deficit verejných financií za posledný rok pred hodnotením, nesmie presiahnuť 3% HDP. Okrem toho celkový verejný dlh nesmie presiahnuť 60% HDP, alebo musí klesať. Druhým kritériom je inflačné kritérium. Priemerná inflácia za posledných 12 mesiacov (meraná podľa HICP), nesmie presiahnuť priemer troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako 1,5% bodu. Ďalším kritériom je stabilita dlhodobých úrokových sadzieb. Priemer trhových úrokových sadzieb dlhodobých vládnych alebo obdobných dlhopisov nesmie presiahnuť priemer troch krajín EÚ s najlepšimi výsledkami v oblasti cenovej stability o viac ako 2% body. Posledným kritériom je stabilita výmenného kurzu. Slovenská koruna musí byť dva roky pred hodnotením zapojená do mechanizmu výmenných kurzov (ERM II). Počas tohto obdobia nesmie Slovensko korunu jednostranne devalvovať, koruna nesmie vybočiť z dohodnutého fluktuálneho pásma, musí sa pohybovať blízko centrálnej parity a pri vývoji kurzu sa nesmú vyskytnúť vážne napätia.

Kubincová S. Slovenské finančné právo / S. Kubincová. – Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Právnická fakulta, 2011. – S. 203.

Každý členský štát, pre ktorý platí výnimka, pokladá svoju politiku menového kurzu za vec spoločného záujmu. Pritom členské štáty prihliadnu na skúsenosti získané pri spolupráci v rámci mechanizmu výmenných kurzov (čl. 142).

Postup orgánov EÚ a členských štátov, pre ktoré platí výnimka pre prípad ťažkostí v platobnej bilancii, hrozby vážnych ťažkostí v platobnej bilancii alebo krízy v platobnej bilancii je upravený v čl. 143 a 144.

Členské štáty EÚ, ktoré nie sú členmi eurozóny na základe princípu „Opt-out“

Inštitút nazvaný „Opt-out clause“ predstavuje akúsi doložku o neúčasti v určitej oblasti spolupráce v rámci EÚ. Pre vstup do tretej etapy dosiahnutia HMÚ si túto doložku si ešte pred ratifikovaním Maastrichtskej zmluvy presadili Veľká Británia, Dánsko a tiež Francúzsko pre svoje zámorské územia.

Možnosť nevstúpiť do tretej etapy HMÚ si Veľká Británia vyhradila už pri podpise Maastrichtskej zmluvy dňa 07.02.1992, ku ktorej bol týmto pripojený aj Protokol (teraz č. 15) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Už v preambule tohto protokolu sa uvádza, že Spojené kráľovstvo nie je viazané ani povinné prijať euro bez osobitného rozhodnutia jeho vlády a parlamentu. Podľa pôvodného znenia tohto protokolu, Spojené kráľovstvo malo svoj prípadný úmysel vstúpiť do tretej etapy HMÚ oznámiť Rade pred jej zhodnotením, či jednotlivé členské štáty a ich väčšina (Spojené kráľovstvo sa do tejto väčšiny nezahrňalo) spĺňajú podmienky na zavedenie jednotnej meny a ak by nebol určený dátum začiatku tretej etapy HMÚ do konca roku 1996, malo tento svoj prípadný úmysel oznámiť pred 01.01.1998. V súlade s týmto vláda Spojeného kráľovstva oznámila Rade svoj úmysel nezúčastniť sa tretej etapy hospodárskej a menovej únie 16. októbra 1996 a 30. októbra 1997.

Spojené kráľovstvo si teda ponechalo právomoci v oblasti menovej politiky podľa národného práva (ustanovenie 3 tohto protokolu) a platia preň napr. nasledovné výnimky z ustanovení zakladajúcich zmlúv vymedzené uvedeným protokolom. Spojené kráľovstvo sa nezúčastňuje na vykonávaní jednotnej menovej politiky. Nevzťahuje sa naň povinnosť vyhýbať sa nadmernému štátnemu deficitu pod sankciou použitia donucovacích prostriedkov na nápravu nadmerných deficitov tak ako na členské štáty eurozóny, o ktorých donucovacích prostriedkoch a iných opatreniach voči nim v tejto súvislosti nemá právo hlasovať. Avšak o predchádzaní nadmernému deficitu v zmysle dvoch rozpočtových kritérií sa Spojené kráľovstvo musí aspoň snažiť (ustanovenie 5). Plnenie rozpočtových kritérií Spojeného kráľovstva sleduje Komisia, o výskyte nadmerného deficitu a jeho riešení formou odporúčaní rozhoduje Rada rovnakým postupom ako u členských štátov, na ktoré sa vzťahuje výnimka. Na Spojené kráľovstvo sa nevzťahujú ciele ani úlohy ESCB, nemôže vydávať eurobankovky ani euromince. Nezúčastňuje sa na rozhodovaní a prijímaní právnych aktov ECB, menovaní členov Výkonnej rady a legislatívnej právomoci ohľadne menovej politiky (ak je členom príslušných orgánov, nezúčastňuje sa na hlasovaní). Na Spojené kráľovstvo sa nevzťahuje čl. 130 ZFEU, ktorý zakazuje centrálnym bankám a členom ich orgánov s rozhodovacími právomocami prijímať pokyny od inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie a vlád členských štátov, ktoré nesmú tieto centrálné banky, členov ich orgánov s rozhodovacími právomocami ani ECB ovplyvňovať. Spojené kráľovstvo nie je povinné zabezpečiť zlučiteľnosť vnútroštátnych právnych predpisov, vrátane štatútu jeho centrálnej banky so zmluvami a štatútom ESCB a ECB v zmysle čl. 131 ZFEU. Tak ako aj na členské štáty, pre ktoré platí výnimka sa na Spojené kráľovstvo nevzťahuje povinnosť prijať hlavné smery pre hospodársku politiku, ktoré sa týkajú eurozóny všeobecne (čl. 121 ZFEU) a nemôže hlasovať o opatreniach voči štátom eurozóny, ak tieto neprijali uvedené smery. Postup orgánov EÚ a Spojeného kráľovstva pre prípad ťažkostí v platobnej bilancii, hrozby vážnych ťažkostí v platobnej bilancii alebo krízy v platobnej bilancii (čl. 143 a 144 ZFEU) je rovnaký ako u členských štátov, pre ktoré platí výnimka. Menová a finančná situácia a všeobecný platobný systém Spojeného kráľovstva rovnako ako členských štátov, pre ktoré platí výnimka podliehajú sledovaniu Hospodárskym a finančným výborom, ktorý o tom informuje Radu a Komisiu (čl. 134 ods. 4 ZFEU). Spojené kráľovstvo rovnako ako aj každý členský štát, pre ktorý platí výnimka, pokladá svoju politiku menového kurzu za vec spoločného záujmu, zároveň členské štáty prihliadnu na skúsenosti získané pri spolupráci v rámci mechanizmu výmenných kurzov (čl. 142 ZFEU). Spojené kráľovstvo si môže zachovať vlastné praktiky uplatňované v styku s Bank of England (ustanovenie 10 protokolu), ktorá však ako aj iné centrálné banky členských štátov nesmie poskytovať úvery v prospech inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie, ústredných vlád, regionálnych, miestnych alebo iných verejných orgánov, iných subjektov spravovaných verejným právom alebo verejnoprávnym podnikom členských štátov ani priamo odkupovať ich pohľadávky alebo dlhy (čl. 123 ZFEU).

Spojené kráľovstvo teda nie je povinné prijať euro, pokiaľ úmysel prijať euro neoznámia Rade (ustanovenie 1 protokolu), čo môže urobiť kedykoľvek (ustanovenie 9 protokolu). V takom prípade má právo prijať euro len za

predpokladu, že splní predpísané podmienky, o ktorých splnení predpísaným postupom (čl. 140 ods. 1 a 2 ZFEU) rozhodne Rada. Ak Rada rozhodne, že podmienky nevyhnutné na prijatie eura splnilo, prijme všetky ďalšie rozhodnutia potrebné na prijatie eura Spojeným kráľovstvom, na ktoré sa začnú vzťahovať všetky ustanovenia zmlúv v rozsahu, akom sa vzťahujú na členské štáty eurozóny.

Dánsko si nevyjednálo doložku „opt-out“ o neúčasti v tretej etape HMÚ pred podpisom Maastrichtskej zmluvy ako tomu bolo v prípade Veľkej Británie. Bolo však prvou krajinou, ktorá mala Maastrichtskú zmluvu ratifikovať a ratifikácia tejto zmluvy bola viazaná na vyjadrenie súhlasu občanov s prijatím tejto zmluvy v referende. Potrebné referendum sa konalo 02.06.1992, kde pri účasti 83,1% oprávnených voličov hlasovalo proti Maastrichtskej zmluve 50,7% zúčastnených voličov. Následne sa dánska vláda dohodla s predstaviteľmi Európskeho spoločenstva na „opt-out“ doložke o vstupe do tretej etapy HMÚ len so súhlasom Dánska (nie automaticky po splnení daných podmienok), ktorý môže byť podľa dánskej ústavy viazaný na výsledok v referende. Ďalšie referendum, ktoré sa konalo 18.05.1993, už bolo úspešné. Zúčastnilo sa ho 86,5% oprávnených voličov, z ktorých hlasovalo 56,7% za prijatie Maastrichtskej zmluvy, ak jej súčasťou bude dohodnutá doložka. Túto doložku obsahuje Protokol (teraz č. 16) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Dánska, podľa ktorého pôvodného znenia mala dánska vláda oznámiť Rade svoje stanovisko týkajúce sa účasti v tretej etape HMÚ pred jej zhodnotením, či jednotlivé členské štáty a ich väčšina (Dánsko sa do tejto väčšiny nezahrňalo) spĺňajú podmienky na zavedenie jednotnej meny. V súlade s týmto 03.11.1993 vláda Dánska oznámila Rade svoj úmysel nezúčastniť sa tretej etapy hospodárskej a menovej únie. S ohľadom na toto oznámenie sa na Dánsko vzťahuje výnimka, v ktorej dôsledku sa na Dánsko vzťahujú všetky články a ustanovenia zmlúv a štatútu ESCB a ECB obsahujúce výnimky (ustanovenie 1 tohto protokolu). Na Dánsko sa teda vzťahuje rovnaký²⁵ právny režim ako na ostatné členské štáty, pre ktoré platí výnimka vrátane postupu zrušenia tejto výnimky (čl. 140 ZFEU) s tým rozdielom, že postup zrušenia výnimky možno zahájiť len na podnet Dánska. Ustanovenia Protokolu (teraz č. 16) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Dánska stratia účinnosť zrušením štatútu výnimky.

Podľa Protokolu (teraz č. 17), ktorý sa týka Dánska Národná banka Dánska má právo plniť úlohy týkajúce sa tých častí Dánskeho kráľovstva, ktoré nie sú súčasťou Únie samostatne, nie ako súčasť ESCB, pretože sa na ňu nevzťahuje čl. 14 Protokolu o štatúte ECB a ESCB. Ohľadom týchto častí Dánskeho kráľovstva Národná banka Dánska nemusí konať v súlade s usmerneniami a pokynmi ECB a týchto krokoch nie je povinná informovať Radu guvernérov. Takéto činnosti nepodliehajú schvaľovaniu Radou guvernérov ohľadom skutočnosti, či nejde o zasahovanie do cieľov a úloh ESCB.

Francúzsko, ktoré je členom eurozóny, si ponechalo výsadu vydávania peňazí vo svojich zámorských územiach. Právnu úpravu tejto skutočnosti obsahuje Protokol (teraz č. 18), ktorý sa týka Francúzska, podľa ktorého si Francúzsko zachová výsadu menovej emisie v Novej Kaledónii, Francúzskej Polynézii a Wallise a Futune podľa podmienok stanovených národným právom a jedine Francúzsko zodpovedá za určenie parity CFP franku

Zhrnutie

V prvej časti príspevku sa autorka zamerala na členské štáty EÚ, ktoré sú členmi eurozóny. Hlavnou úlohou tejto Eurosкупiny je rozvíjať stále užšiu koordináciu hospodárskych politík v rámci oblasti, kde sa používa euro, s cieľom presadzovania podmienok silnejšieho hospodárskeho rastu v Európskej únii. Súčasťou druhej kapitoly sú členské štáty EÚ, pre ktoré platí výnimka. A v neposlednom rade je pozornosť venovaná členským štátom EÚ, ktoré nie sú členmi eurozóny na základe princípu „Opt-out“. Autorka poskytuje právny rozbor príslušných dokumentov primárneho ale aj sekundárneho práva Európskej únie.

²⁵ Na rozdiel od Veľkej Británie, ktorej neúčast' v tretej etape HMÚ sa spravuje osobitným režimom vymedzeným v Protokole (teraz č. 15) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska.

Summary

In the first part of the article, the author focused on the EU Member States which are members of the euro area. The main role of the Euro Group is to develop ever-closer coordination of economic policies within the area where the euro is used, with the aim of fostering the conditions for stronger economic growth in the European Union. EU Member States with derogation are part of the second chapter. Last but not least attention is paid to EU Member States that are not members of the euro area based on the principle of "opt-out". The author provides a legal analysis of relevant documents to the primary as well as secondary legislation of the European Union.

Použitá literatúra:

1. Báráňová-Číderová D. Euro. Výhody a riziká / D. Báráňová-Číderová, A. Liberčan. – Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2007. – 16 s.
2. Kubincová S. Slovenské finančné právo / S. Kubincová. – Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Právnická fakulta, 2011. – 290 s.
3. Kubincová S. Finančné právo / S. Kubincová, L. Leitnerová. – Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Právnická fakulta, 2015. – I. časť : Právna úprava rozpočtov, meny devízového práva a práva finančného trhu. – 402 s.
4. Sidak M. Finančné právo / M. Sidak, M. Duračinská a kol. – 1 vyd. – Bratislava : C.H. Beck, 2012. – 306 s.
5. Zmluva o Európskej únii (v článku označovaná skratkou ZEU alebo Maastrichtská zmluva).
6. Zmluva o založení Európskeho spoločenstva (v článku označovaná skratkou ZES).
7. Zmluva o fungovaní Európskej únie (v článku označovaná skratkou ZFEU).
8. Protokol (č. 4) o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky.
9. Protokol (č. 14) o Euroskupine.
10. Protokol (teraz č. 15) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska.
11. Protokol (teraz č. 16) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Dánska.
12. Protokol (teraz č. 17), ktorý sa týka Dánska.
13. Protokol (teraz č. 18), ktorý sa týka Francúzska.
14. Amsterdamská zmluva.
15. Zmluva z Nice.
16. Lisabonská zmluva.
17. Treaty between the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Portuguese Republic, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (Member States of the European Union) and the Kingdom of Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland the Kingdom of Sweden, concerning the accession of the Kingdom of Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden to the European Union. (94/C 241/07).
18. Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkovoľvodstvom, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Českou republikou, Estónskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Poľskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou o prístupení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 17–930).
19. Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkovoľvodstvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členské štáty Európskej únie) a Bulharskou republikou a Rumunskom o prístupení Bulharskej republiky a Rumunska k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 11–395).
20. Zmluva medzi Belgickým kráľovstvom, Bulharskou republikou, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Írskom, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Talianskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkovoľvodstvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Rumunskom, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Chorvátskou republikou o prístupení Chorvátskej republiky k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 112, 24.4.2012, s. 10–110).

21. Act concerning the conditions of accession of the Kingdom of Norway, the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden and the adjustments to the Treaties on which the European Union is founded (94/C 241/08).
22. Akt o podmienkach prístúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 17–930).
23. Protokol o podmienkach a spôsobe prijatia Bulharskej republiky a Rumunska do Európskej únie (Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 29–202).
24. Akt o podmienkach prístúpenia Chorvátskej republiky a o úpravách Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o fungovaní Európskej únie a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 112, 24.4.2012, s. 6–110).
25. Nariadenie Rady (ES) č. 974/98 z 3. mája 1998 o zavedení eura.
26. Article 1 of Council Decision 98/317/EC of 3 May 1998 in accordance with Article 109j(4) of the Treaty.
27. Rozhodnutie Rady 2000/427/EC z 19. júna 2000 v súlade s článkom 122 ods. 2 Zmluvy o prijatí jednotnej meny Gréckom od 1. januára 2001.
28. Rozhodnutie Rady 2006/495/ES z 11. júla 2006 v súlade s článkom 122 ods. 2 Zmluvy o prijatí jednotnej meny Slovinskom od 1. januára 2007.
29. Rozhodnutie Rady 2007/504/ES z 10. júla 2007 v súlade s článkom 122 ods. 2 zmluvy o prijatí jednotnej meny Maltou od 1. januára 2008.
30. Rozhodnutie Rady 2007/503/ES z 10. júla 2007 v súlade s článkom 122 ods. 2 zmluvy o prijatí jednotnej meny Cyprom od 1. januára 2008.
31. Rozhodnutie Rady (ES) č. 2008/608/ES z 8. júla 2008 v súlade s článkom 122 ods. 2 zmluvy o prijatí jednotnej meny Slovenskom 1. januára 2009.
32. Rozhodnutie Rady 2010/416/EÚ z 13. júla 2010 v súlade s článkom 140 ods. 2 zmluvy o prijatí eura Estónskom od 1. januára 2011.
33. Rozhodnutie Rady 2013/387/EÚ z 9. júla 2013 o prijatí eura Lotyšskom 1. januára 2014.
34. Rozhodnutie Rady 2014/509/EÚ z 23. júla 2014 o prijatí eura Litvou od 1. januára 2015.
35. Viacrýchlostná Európa [Elektronické zdroje]. – Režim prístupu : http://www.europskaunia.sk/viacrychlostna_europa.
36. Stručný slovník európskej integrácie [Elektronické zdroje]. – Režim prístupu : <http://www.euroekonom.sk/download2/europska-integracia/CEP-Strucny-slovník-europskej-integracie-2000.pdf>.
37. Euroskupina [Elektronické zdroje]. – Režim prístupu : <http://www.consilium.europa.eu/sk/council-eu/eurogroup/>.

JUDr. Ing. Lucia Leitnerová,

*odborná asistentka na Katedre finančného a správneho práva
Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici*